

PATENTNI SPIS BR. 971.

**Rudolf Plevan, strojarzki konstruktor, Banja-Luka,
i Dragutin Čermak, agronom, Banja-Luka.**

Univerzalni stroj za sijanje.

Prijava od 12. juna 1921.

Važi do 1. avgusta 1922.

Na osovini *A* nalazi se ekscentar *B* učvršćen na istoj osovini pomoću vijka *D* —

Neposredno uz ekscentar nalazi se točak, koji se okreće oko osovine *A*. — Taj se točak zastoja iz glavine *C*, koju spajaju sa obručem *E* deset palaca *F*. — Obruč *E* spojen je osim toga još pomoću deset šupljo-prizmatih delova *I* sa obručem *G*.

Dijelovi *I* pričvršćeni su na *E* pomoću vijaka *X* a na *G* pomoću vijaka *Y*. — U šupljo-prizmaste dijelove sljubljeni su stapovi *H* sa uvijenim u njih motkastim nastavcima *K*. — Oko tih nastavaka *K* ovijena su pera *M*. — Dio *N* imade da spreči odvijanje motkastih nastavaka, koje ujedno vodi, za vreme rada. Na nastavcima *K* pričvršćeni su mali kotači *L*, koji križupo ekscentru. Između svaka dva *I*, nalazi se po jedan sadržnik *U* za seme. (Seme je u sadržniku učrtano!)

Kotač se okreće u šmjeru strelice.

Okretanjem točka naznačenim smjerom, kližu se kotačići *L* po ekscentru, koji ugoni stupove *H* sa motkastim nastavcima sve dublje u šupljo-prizmaste delove *I*, te kad isti dodju na najvišu točku ekscentra t.j. stapovi dodju u najniži vertikalni položaj (tađ su vrhovi stapova u zemlji) skoče opet pomoću pera *M* natrag u najviši položaj. —

(Jedan šupljo-prizmasti dio *I*, sa k njemu spadajućim stapom *H* i sadržnikom *U* nazivamo „Sadioc“). —

Dakle imade jedan točak 10 kompletnih sadioca.

Prema tome je rad jednog sadioca, n.pr. sadioca broj *I*. (u nacrtu označen), od časa, kad mu star primi iz sadržnika seme, pa do časa kad isti zasadi zrno u zemlju, slijedeći:

U „*I*. t.d. početnom položaju sadioca broj *I*.“ (stap je crno učrtan) nalazi se stap (Kolben) u najvišem položaju, rupe *R*, *P* i *O* pokrivaju se, tako, da je pristup zrnu iz sadržnika u stap otvoren. Okretanjem točka dolazi sadioc u „*II. položaj*“; izdubina njegova stapa primila je zrno. U „*III. položaju*“ započelo je već djelovanje ekscentra, koji stap sa zrnom sve više zatjeruje prema izbočini *W*. — Time izdubina stapa *O* u „*IV. položaju*“ gubi (sa zrnom puna!) svaku vezu sa sadržnikom, i zrno ne može nikuda iz stapa, nego se zajedno s njime i nadalje pomiče prema izbočini *W*. — U „*V. položaju*“, pada zrno iz stapa u izbočinu *W*, tada je i otvor šupljo-prizmastog dela začepljen vrhom koničnog dela stapa i zrno nemože nikuda iz izbočine *W*. — Daljnjim okretanjem dolazi sadioc u „*VI. položaj*“ (stap je ljubičasto učrtan u početni položaj!), vrh njegova stapa nalazi se u zemlji, te kad je čitav zadioc u vertikalnom položaju, prelazi njegov kotačić najviši dio ekscentra, a stap skoči pomoću pera *M* opet natrag u „*I. t. j. početni položaj*“ (crno učrtani stap); otvor šupljo-prizmastog dela je otčepljen i zrno padne iz izbočine *W*, u rupu, koju je vrh stapa šas prije napravio u zemlji.

Ovaj se proces rotiranjem točka automatično ponavlja sa svih deset sadioca.

Veličina rupa O u stapovima ovisi o veličini sjemena, koje se želi sijati: Stapovi H su četverouglasti i imaju na svakoj strani po jednu rupu razne veličine. Tako se jedan te isti stap može upotrijebiti za 4 vrste semena.

Prema tome ako se želi sijati druga vrsta semena, okrene se ona strana stapa prema otvoru sadržnika, kojoj veličina rupe odgovara veličini semena. Nedostaju li ova 4 otvora na jednom stapu, može se sa ovako po obujmu i formi osobito seme, izvrtiti na novom stapu novi otvor.

Stroj se puni sa semenom na sledeći način:

Najprije izvučemo zadržnike U iz stroja van, te im skinemo poklopce I (ovi su poklopci u nacrtu vidljivi!). Sad napunimo sadržnike sa semenom, te ih opet sa poklopcima zatvorimo. Ovakom napunjene sadržnike metnemo opet natrag na njihova mesta u stroj, t. j. između svaka dva I po jedan sadržnik, i stroj je pun sa semenom.

Za regulisanje dubljine, u koju se seme želi sijati, služi „Lanac Z “, koji se sastoji iz obloga S , na koje su vijkom R , sa obe strane pričvršćene spojke T . — Obloge S mogu se izmeniti debljim ili tanjim, već prema tome, koja je dubljina potrebna za sisanje. Bez uporabe ovoga lanca sije stroj u dubljini od 5 cm.

Pri radu svih 10 sadioca na točku, usijava se seme u razmacima od 20 cm. Nedopuštanjem semena u svaki drugi sadioc (sadržnik sadioca, koji netreba da sije, nepuni semenom), isijava stroj seme u razmacima od 40 cm — Rade li na točku samo dva suprotna sadioca, isijava se seme u razmaku od 100 cm. Ako se pusti da radi samo jedan sadioc, isijava isti semeu razmaku od 200 cm.

Postave li se dva točka jedan iza drugoga, i to tako, da sadioci sadnjega točka siju

među sadioca prvoga točka, a da rade svi sadioci, dobivamo razmak isijavanja od 10 cm. Dopuštanjem semena samo u dva suprotna sadioca na svakom točku, dobivamo uobičajni razmak sisanja od 50 cm.

Postavljanjem na osovinu poželjne duljine, poželjni broj točkova u poželjnim razmacima, dobivamo najrazličitije kombinacije razmaka isijavanja, koje opet zajedno sa gore spomenutim kombinacijama u samim točkovima, daju mogućnost isijavanja u svim poželjnim razmacima, kao u redovima, tako i između redova.

PATENTNI ZAHTEVI

1. Univerzalni stroj za sisanje, sastojeći se iz osovine A , te glavine C , koja je spojena sa obručem E pomoću palaca F , naznačen je time, da je obruč E spojen sa obručem G , sa deset šupljo-prizmastih delova I .

2. Stroj u zahtevu pod 1. naznačen je time, da su u šupljo prizmasnim delovima I sljubljeni stapovi H , sa nastavcima K , oko kojih su ovijena pera M , te da delovi N vode nastavke K , na kojim su pričvršćeni mali kotači L , koji se kliču po ekscentru B , imajući između svaka dva dela I po jedan zadržnik U .

3. Stroj u zahtevu pod 1 i 2 naznačen je time, da stapovi H koji su četverouglasti, te na svakoj strani imaju po jednu rupu razne veličine, a koje služe za ispadanje od četiri vrste semena u zemlju; tako da se stapovi sa rupama mogu izmenjivati za druge veličine i za druge vrste semena. —

4. Stroj u zahtevu pod 1. 2. i 3 naznačen je time, da debljina drvenog obloženja S , koje je pričvršćeno na lancu Z , određuje dubinu do koje seme ima da upada u zemlju, te da drveno obloženje I može biti deblje ili tanje za razne dubine sisanja. —

